



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060304

DOM
2019-06-20
Stockholm

Mål nr
P 1257-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-01-14 i mål nr P 5367-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Myndighetsnämnden för miljö och byggnad i Skurups kommun
274 80 Skurup

Ombud: Advokat C A

Motpart M N

SAKEN

Bygglov för uterum på fastigheten X i Skurups kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Myndighetsnämndens för miljö och byggnad i Skurups kommun beslut den 23 augusti 2018, ärende nr MoB 2018.0213, att avslå ansökan om bygglov.

Dok.Id 1504570

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Myndighetsnämnden för miljö och byggnad i Skurups kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut att avslå M Ns ansökan om bygglov för uterum.

M N har fått tillfälle att yttra sig över nämndens överklagande men har inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg: Den befintliga komplementbyggnaden är inte ett attefallshus dvs. den är inte uppförd med stöd av 9 kap. 4 a § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, utan med bygglov. Vid en senare bygglovsprövning är det inte möjligt att pröva om en sedan tidigare uppförd byggnad kan vara ett attefallshus, vars area inte ska räknas med vid beräkningen av utnyttjad byggrätt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Inom ett område med detaljplan ska bygglov ges bl.a. om åtgärden inte strider mot detaljplanen (9 kap. 30 § PBL). En åtgärd som genomförts utan bygglov med stöd av 9 kap. 4 – 4 c §§ PBL eller motsvarande äldre bestämmelser ska inte beaktas vid bedömningen om ett byggnadsverk eller en åtgärd överensstämmer med detaljplanen, (9 kap. 30 § tredje stycket PBL). Det är alltså endast sådana åtgärder som genomförts utan bygglov med stöd av de bestämmelser som anges i 9 kap. 30 § tredje stycket PBL som man ska bortse från vid bedömningen av planenlighet. Eftersom den komplementbyggnad som finns på M Ns fastighet inte är uppförd som en sådan bygglovsbefriad åtgärd saknas det, enligt nämnda bestämmelse, möjlighet att bortse från komplementbyggnaden vid beräkning av den totala byggnadsarean. Det finns inte heller i övrigt stöd för att bortse från komplementbyggnaden.

Med denna utgångspunkt överskrids den enligt detaljplanen tillåtna byggnadsarean med 16 kvadratmeter. Frågan blir då om överskridandet kan ses som en liten avvikelse och ändå tillåtas enligt 9 kap. 31 b § PBL.

En liten avvikelse kan föreligga t.ex. vid placering någon meter in på punktprickad mark, överskridande av högsta tillåtna byggnadshöjd av byggnadstekniska eller andra skäl eller överskridande av tillåten byggnadsarea för bättre planlösning (prop. 1985/86:1 s. 714). Frågan om en avvikelse från plan är liten bör inte bedömas utifrån absoluta mått och tal utan ses i förhållande till samtliga föreliggande omständigheter (se RÅ 1990 ref. 53 II, RÅ 1990 ref. 91 I, RÅ 1991 ref. 57 och MÖD 2018:4). I förarbetena uttalas att det vid prövningen särskilt bör övervägas i vilken mån och på vilka sätt godtagande av planavvikande åtgärder kan få prejudicerande effekt (prop. 1989/90:37 s. 56).

Den åtgärd som bygglovsansökan avser kan visserligen ses som begränsad sedd till den enskilda fastigheten. Att överskridandet skulle vara motiverat utifrån byggnadstekniska eller andra skäl har dock inte anförts eller på annat sätt framkommit i målet. Mark- och miljööverdomstolen anser även att stor vikt ska läggas vid nämndens uppfattning att detaljplanen ska följas och att åtgärden kan få prejudicerande verkan. Det finns inte anledning att ifrågasätta att ett tillåtande av åtgärden kan få sådan effekt. Avvikelsen kan av dessa skäl sammantaget inte ses som liten och nämndens beslut att avslå ansökan om bygglov ska därför fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättspresidenten Anders Perklev, hovrättsråden Henrik Löv och Margaretha Gistorp, referent, samt tekniska rådet Mats Kager. Föredragande har varit hovrättsfiskalen Frida Camber.



VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-01-14
meddelad i
Växjö

Mål nr P 5367-18

PARTER

Klagande M N

Motpart

Myndighetsnämnden i Skurups
kommun för miljö- och byggnad
274 80 Skurup

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2018-10-18 i ärende nr 403-29706-2018, se bilaga
1

SAKEN

Nekat bygglov för uterum på fastigheten X, Skurups kommun

DOMSLUT

Med bifall till överklagandet ska Länsstyrelsen i Skåne läns beslut och
Myndighetsnämnden i Skurup kommuns beslut upphävas och målet återförvisas till
nämnden för fortsatt handläggning enligt domskälen till denna dom.

BAKGRUND

Myndighetsnämnden för miljö och byggnad i Skurups kommun (nämnden) beslutade den 23 augusti 2018 att avslå ansökan om bygglov då den tilltänkta åtgärden strider gentemot detaljplanen och dess intentioner för området i sin helhet. Nämndens motivering var följande.

I detaljplanen anges att minsta tomtstorlek är 900 kvm, byggnadsarean får inte överstiga 30 % av fastighetsarean och att fastigheten högst får bebyggas med 300 kvm. X har en tomtstorlek på 998 kvm.

X har idag en byggnadsarea på 269,4 kvm (huvudbyggnaden) samt 18,5 kvm (komplementbyggnad) vilket innebär att byggrätt kvar att utnyttja är 12 kvadratmeter den nu tilltänkta uterummet/tillbyggnaden på 28 kvadratmeter innebär en avvikelse gentemot detaljplanen på 16 kvadratmeter vilket inte anses utgöra en mindre avvikelse gentemot detaljplanen och dess intentioner och anses kunna få en prejudicerande verkan för hela området.

Beslutet överklagades av M N till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) som den 18 oktober 2018 beslutade avslå överklagandet.

M N har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

M N yrkar, såsom det får förstås, att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva nämndens beslut och återförvisa ärendet till nämnden för meddelande av bygglov. Till stöd för sitt yrkande anförs i huvudsak följande.

Det som gör M N konfunderad är svaret/beslutet från länsstyrelsen. Det är det stycket som börjar med ”Det som klagande istället får hänvisas till” sista stycket på sidan 3 och fortsätter på sidan 4. Här skriver länsstyrelsen själv att

Skurups kommuns svar till M N om att det inte kallas för Attefallshus förrän byggrätten är förbrukad, stämmer inte. Det finns alltså inte någon sådan begränsning enligt länsstyrelsen. Då finns det, såsom M N ser det, inga problem i ärendet. Det ska alltså inte spela någon formell roll i vilken ordningsföljd en specifik byggnad uppförs.

M N har uppfört en komplementbyggnad och vill nu sätt upp ett tak och montera ett glasparti i den del av huset där tre av väggarna redan finns. När det är gjort har, enligt vad M N anför, han förbrukat byggrätten förutom att han fortfarande kan bygga ut komplementbyggnaden till 25 m².

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut. Därutöver ska nämnas 9 kap. 4 a § och 10 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL).

Som framgår av både nämndens och länsstyrelsens beslut omfattas fastigheten X av en detaljplan som vann laga kraft i november 2011. Detaljplanen föreskriver att byggnadsarean på fastigheten inte får överstiga 30 % av fastighetsarean, dock högst 300 m². Den aktuella tomten är på 998 m² och får därmed bebyggas med ca 300 m².

Fastigheten är idag bebyggd med en huvudbyggnad om 269,5 m² och en komplementbyggnad om 18,5 m². Komplementbyggnaden, som i och för sig har bygglov, är emellertid sådan att den skulle kunna rymmas i reglerna i 9 kap. 4 a § PBL (Attefallshus). Vid bygglovskedet för förrådsbyggnaden medgavs placeringen nära tomtgränsen av ägarna (J L och M H) till grann-fastigheten Y. Mark- och miljödomstolen bedömer, i de delar bedömningen kan göras på nu befintligt underlag, att byggnaden inte strider mot nämnda lagrum i fråga om kriterierna byggnadsarea och av berörd granne medgiven placering. Det förefaller vidare som om nockhöjden inte överstiger fyra meter men det framgår inte lika tydligt då ritningen inte är skalenlig.

Av 10 kap. 2 § sista stycket PBL framgår att bl.a. Attefallshus (9 kap. 4 a § PBL) får strida mot en detaljplan. Detta medför att en sådan byggnadsarea inte behöver räknas in i den för detaljplanen tillåtna byggnadsarean.

I frågan om liten avvikelse (för det fall det finns hinder att bedöma förrådsbyggnaden som Attefallshus) gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Det tänkta uterummet/tillbyggnaden medför att den totala byggnadsarean för huvudbyggnad (269,5 m²), förrådsbyggnad (18,5 m²) och tillkommande uterum (28 m²) blir 316 m². Både nämnden och länsstyrelsen har ansett att det inte är fråga om en liten avvikelse från detaljplanen, att avvikelserna inte är förenliga med planens syfte och att åtgärden kan få prejudicerande verkan. Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

En mindre avvikelse kan föreligga t.ex. vid placering av en byggnad någon meter in på punktprickad mark, överskridande av högsta tillåtna byggnadshöjd av byggnadstekniska eller andra skäl och överskridande av tillåten byggnadsarea för att en bättre planlösning ska kunna uppnås (prop. 1985/86:1 s. 714). Frågan om en avvikelse från en plan är att anse som mindre bör inte bedömas utifrån absoluta mått och tal utan bör ses i förhållande till samtliga föreliggande omständigheter (se RÅ 1990 ref. 53 II, RÅ 1990 ref. 91 I och II, RÅ 1991 ref. 57 och Mark- och miljööverdomstolens dom 2017-03-17 i mål nr P 5414-16). Begreppet ”mindre avvikelse” har i PBL bytts ut mot ”liten avvikelse” utan att någon ändring i sak är avsedd.

Åtgärden innebär att ett utrymme om 28 m², som på tre sidor omges av befintlig bostadsbyggnad, inglasas och förses med tak. Uterummet/tillbyggnaden innebär att den totala byggnadsarean (om ingen avräkning görs för Attefallshus) kommer att överskridas med ca 16 m² vilket motsvarar en avvikelse från detaljplanen med ca 5 % (16/300). Uterummet/tillbyggnaden placeras på fastighetens gårdssida och platsen omfattas inte av några bebyggelsebegränsningar i detaljplanen. Åtgärden

innebär en begränsad påverkan på omgivning och strider inte mot syftet med detaljplanen.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning, för det fall att någon avräkning av byggnadsarea för Attefallshus inte görs, utgör uterummet/tillbyggnaden en liten avvikelse från gällande detaljplan.

Mark- och miljödomstolen bedömer i enlighet med ovanstående att de skäl som nämnden angett för att inte medge bygglov inte hindrar bygglov. Med ändring av länsstyrelsens beslut ska nämndens avslagsbeslut upphävas och målet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning av övriga frågor vid bygglovsprövning. Prövningen ska ske enligt följande.

1. Nämnden ska, enligt ovan nämnda utgångspunkter, pröva om förrådsbyggnaden uppfyller kriterierna i 9 kap. 4 a § PBL m m. Om så är fallet ska nämnden pröva nu aktuell bygglovsansökan utan att förrådsbyggnadens byggnadsarea räknas med, jfr 10 kap. 2 § PBL.
2. Om bygglov inte ges enligt punkt 1 ska nämnden fortsätta pröva bygglovsansökan utifrån ovan nämnda förutsättning att uterummet utgör en mindre avvikelse. Nämnden har därvid att beakta regler om grannhörande m m vid ansökan som strider mot detaljplan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-002)

Överklagande senast den 4 februari 2019.

Peter Ardö

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson.